

Emmeloord, 29 september 2009.

Onderwerp

Welstandsbeleid Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder.

Voorgenomen besluit

Het welstandsbeleid windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder vaststellen.

Advies raadscommissie

De fracties vertegenwoordigd in de commissie van advies voor Woonomgeving maken een voorbehoud ten aanzien van het voorgestelde; de fractie ONS is tegen.

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Inleiding

In 2002 stelde uw gemeenteraad beleid vast voor de ontwikkeling van windmolenlijnopstellingen langs Noorder-, Wester-, en Zuidermeerdijk. De planvorming nadert zijn afronding, en in het najaar dienen de initiatiefnemers naar verwachting de benodigde vergunningaanvragen in. Voor de welstandstoetsing van de bouwvergunningaanvraag vormt het huidige welstandsbeleidsplan onvoldoende toetsingskader. Bijgaand is daarom een voorstel gevoegd voor het welstandsbeleid voor bovengenoemde windmolens.

Het ontwerp van het voorgestelde welstandsbeleid heeft vanaf 18 juni gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Belanghebbenden en ingezetenen van deze gemeente konden gedurende deze periode hun zienswijze geven op het voorstel. De ingekomen zienswijzen, en onze reactie hierop, zijn bij dit raadsvoorstel gevoegd. De reacties hebben niet geleid tot aanpassing van het voorgestelde welstandsbeleid.

Doelstelling

Door het vaststellen van het voorgestelde welstandsbeleid ontstaat een toetsingskader voor welstand in het kader van de aanvraag om bouwvergunning voor de windmolenlijnopstellingen.

Voorgesteld besluit

Ik adviseer u om:

- in te stemmen met het voorgestelde welstandsbeleid "Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder".

Argumenten

1a. Het Welstandsbeleidsplan gemeente Noordoostpolder biedt momenteel onvoldoende toetsingskader voor welstand.

Het huidige welstandsbeleid vormt voor de binnendijkse opstellingen onvoldoende toetsingskader, omdat daarin geen rekening is gehouden met de ontwikkeling van windmolenlijnopstellingen. Buitendijks is er zelfs in het geheel geen kader, omdat het welstandsbeleidsplan zich beperkt tot het gebied binnen de dijken. Langs de Noorder-, en Westermeerdijk zijn ook buitendijks lijnopstellingen gepland, zodat het beoordelingsgebied voor welstand moet worden uitgebreid.

1b. Het beleid waarborgt dat de uitvoering van de windmolenlijnopstellingen zo goed mogelijk past bij de ter plaatse aanwezige landschappelijke kenmerken.

Binnen de mogelijkheden die welstandsbeleid biedt, is bij het opstellen van de criteria met name gekeken naar de landschappelijke aspecten structuur en rust. Zo wordt de

structuur benadrukt door het voorschrijven van rechte lijnen evenwijdig aan de dijk en het toepassen van kleur of kunstuitingen.

Door het voorschrijven van 3 wieken per molen, gelijke draairichting, en binnen één lijn gelijke hoogtes, type en onderlinge afstanden, ontstaat rust.

Een ander relevant landschappelijk aspect 'openheid' komt aan de orde in het inpassingsplan.

1c. Het kernteam Windenergie Noordoostpolder, heeft geen bezwaar tegen het voorgestelde welstandsbeleid.

Een conceptversie van het beleid is voorgelegd aan het kernteam Windenergie Noordoostpolder. Van hun zijde zijn geen bezwaren tegen het voorgestelde beleid gekomen. De welstandscriteria sluiten daarnaast ook aan bij hetgeen in de gemeentelijke richtlijnen voor het MER is opgenomen.

Zienswijzen

Hier onder volgt een korte uiteenzetting van de reactie van gemeente Noordoostpolder op de zienswijzen, die zijn ingekomen. Voor de uitgebreide behandeling van zienswijzen en reactie daarop verwijs ik u naar de bijlage: Zienswijzen op ontwerp welstandsbeleid "Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder en de reactie op deze zienswijzen".

De meeste zienswijzen richten zich op de vraag of er wel of niet windmolens langs de dijken van Noordoostpolder moeten komen.

Gelet op de aard van deze reacties is het van belang duidelijk het verschil tussen het welstandsbeleidsplan en een inpassingsplan voor ogen te hebben. Een welstandsbeleidsplan is geen ruimtelijk plan met de reikwijdte van een bestemmingsplan of inpassingsplan. De ruimtelijke plannen scheppen de mogelijkheden om activiteiten te realiseren. Het welstandsbeleid geeft slechts nadere voorwaarden aan binnen de ruimtelijk geaccepteerde context van het bestemmingsplan of inpassingsplan. De discussie of het park er wel of niet moet komen, vindt niet plaats in het kader van welstand, maar in het kader van het inpassingsplan. De zienswijzen die op de ruimtelijke aspecten betrekking hebben zijn dan ook niet relevant voor het welstandsbeleidsplan maar kunnen worden ingediend voor het inpassingsplan.

Bij de resterende zienswijzen is in voornoemde bijlage aangegeven waarom naar onze mening aanpassing van het voorgestelde welstandbeleid niet noodzakelijk is.

N.a.v. behandeling in commissie

In de vergadering van de commissie woonomgeving van 27 oktober jl. is het welstandsbeleid voor de Windmolenlijnopstellingen langs de dijken van Noordoostpolder besproken. Diverse fracties hebben vragen gesteld. Deze vragen zijn naar de aard als volgt te verdelen.

1. een aantal fracties heeft te kennen gegeven geen voorstander te zijn van de wijze waarop het voorgestelde welstandsbeleid toepassing van kleur en gebruik van kunstuitingen wil gebruiken om de structuur van het windmolenpark te benadrukken. Kleur en gebruik van kunstuitingen moeten juist passen en harmoniëren met de omgeving, en zo min mogelijk opvallen.
2. Er is een aantal vragen gesteld die betrekking hebben op de hoogte, de plaatsingspatronen en de aantallen van windmolens.

Tav ad 1. onderdeel 4h van het welstandsbeleid windmolenlijnopstellingen als volgt aangepast:

Welstandsbeleid "windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder"

1. Inleiding

Op 24 oktober 2002 heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld voor de ontwikkeling van windmolenlijnopstellingen langs Noorder- Wester- en Zuidermeerdijk. Op 1 maart 2009 is de Rijkscoördinatierегeling van kracht geworden op grond waarvan de ruimtelijke procedure door het Rijk zal worden gevoerd. Vergunningverlening blijft bij de reguliere bevoegde gezagen.

De beoordeling van de bouwaanvraag (inclusief welstandsbeoordeling) zal derhalve plaatsvinden door de gemeente Noordoostpolder.

Het huidige welstandsbeleid vormt binnendijks onvoldoende toetsingskader omdat daarin geen rekening is gehouden met de ontwikkeling van windmolenlijnopstellingen. Buitendijks is er zelfs in het geheel geen kader, omdat de gebiedsafbakening van het welstandsbeleid zich beperkt tot het gebied binnen de dijken. Omdat langs Noorder- en Westermeerdijk ook buitendijks lijnopstellingen zijn gesitueerd, zal het beoordelingsgebied voor welstand dienen te worden uitgebreid.

Het beleid sluit aan bij de eerder door de raad vastgestelde richtlijnen voor de m.e.r. d.d. 2 september 2004.

2. Beschrijving van het plan op hoofdlijnen

Het gemeentelijk beleid, vastgesteld op 24 oktober 2002 bestaat uit de realisatie van:

- a. een windmolenlijnopstelling binnendijks langs de Noorder-, de Wester- en de Zuidermeerdijk;
- b. één windmolenlijnopstelling buitendijks langs de Noordermeerdijk;
- c. Twee windmolenlijnopstellingen buitendijks langs de Westermeermeerdijk.

De masthoogte van de windmolens zal liggen tussen 70 en 135 m.

De wiekdiameter van de windmolens zal liggen tussen 80 en 130 m.

Afhankelijk van de uiteindelijke keuze van het type windmolen zullen er 70 – 120 windturbines worden gebouwd.

3. Gebiedsafbakening:

1. het deel van het IJsselmeergebied dat op bijgaande kaart is omkaderd, wordt als gebied toegevoegd aan het welstandsbeleid.
2. voor dit gebied en voor het gebied, dat op land is omkaderd gelden met betrekking tot de windmolenlijnopstellingen en overige bebouwing de in ad. 4 en 5 omschreven voorwaarden.

4. voorwaarden windmolenlijnopstellingen:

- a. De lijnopstellingen vormen een visuele eenheid;
- b. De lijnopstellingen dienen in een rechte lijn te worden gebouwd, evenwijdig aan de dijk;
- c. Hiaten in de lijnopstellingen worden niet toegestaan;
- d. De windmolens dienen drie wieken te hebben;
- e. De draairichting van de wieken dient voor het gehele park gelijk te zijn;
- f. De verhouding tussen ashoogte en rotordiameter bevindt zich tussen 1 : 0,8 en 1 : 1,3.
- g. Windmolens dienen in de lijn
 - 1. allen een zelfde hoogte te hebben;
 - 2. allen van het zelfde type te zijn;
 - 3. behoudens geringe afwijkingen, op gelijke onderlinge afstand van elkaar te worden gesitueerd;
- h. De windmolens dienen qua kleur te harmoniëren met de omgeving.

5. Voorwaarden Gebouwen / Bouwwerken:

Gebouwen en bouwwerken (anders dan windmolens) dienen visueel ondergeschikt te blijven, hetgeen betekent dat ze zowel qua vormgeving, kleur, als detaillering sober en onopvallend worden uitgevoerd.

6. Aanvullend:

Daar waar het welstandsbeleid "windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder" niet in voorziet dient te worden teruggevallen op het Welstandsbeleidsplan Noordoostpolder.

BIJLAGE:**Zienswijzen op ontwerp welstandsbeleid "Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder en de reactie op deze zienswijzen"**

Ontwerp-welstandsbeleid Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder

Inleiding

Overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening 2005 heeft een ontwerp van het welstandsbeleid Windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder vanaf 18 juni 2009 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode konden belanghebbenden en ingezetenen van deze gemeente hun zienswijze geven op het voorstel.

In dit verslag wordt nader ingegaan op deze zienswijzen. De ingekomen zienswijzen leiden wat ons betreft niet tot aanpassing van het voorgestelde welstandsbeleid. Bij de verschillende zienswijzen wordt gemotiveerd aangegeven waarom aanpassing niet noodzakelijk is.

Status van het welstandsbeleid

Gelet op de aard van de reacties is het allereerst van belang nader in te gaan op de status van het voorgestelde welstandsbeleid. Een welstandsbeleidsplan is geen ruimtelijk plan met de reikwijdte van een bestemmingsplan of inpassingsplan. De ruimtelijke plannen scheppen de mogelijkheden om activiteiten te realiseren. Het welstandsbeleid geeft slechts nadere voorwaarden aan binnen de ruimtelijk geaccepteerde context van het bestemmingsplan of inpassingsplan. De discussie of het park er wel of niet moet komen, vindt niet plaats in het kader van welstand, maar in het kader van het inpassingsplan.

Zienswijzen die de vraag opwerpen of de windmolens er wel of niet moeten komen danwel ingaan op de hoogte van de windmolens of de lengte van de lijnen zijn in dit kader dan ook niet relevant. Dergelijke argumenten kunnen wel worden ingebracht tijdens het inspraaktraject van het inpassingsplan.

Afwijkend van normaal is het dat het voorgestelde welstandsbeleid voorafgaat aan het ruimtelijke plan (het door het rijk in procedure te brengen inpassingsplan). Dit is noodzakelijk gebleken omdat in het geval van het windmolenpark een speciale procedure wordt gevolgd. De Rijkscoördinatieregeling leidt er toe dat ontwerpvergunningen en inpassingsplan tegelijkertijd ter inzage worden gelegd.

Hierdoor dreigt de situatie te ontstaan dat voor welstand binnendijs onvoldoende en buitendijs zelfs in het geheel geen toetsingskader aanwezig is voor beoordeling van de plannen, met als gevolg dat de gemeente geen welstandseisen kan stellen. Om dit gat te dichten is voor een procedure gekozen waarbij het welstandsbeleid vooruitloopt op het inpassingsplan.

Zienswijzen

De volgende instanties/personen hebben zienswijzen ingediend. De nummering wordt in het vervolg gebruikt om te verwijzen naar de indieners van de zienswijzen.

1. gemeente Lemsterland;
2. gemeente Urk;
3. de heer J. Bergshoeff, namens de provinciale commissie Heemschut Flevoland;
4. de heer L. van Loosen, namens Stichting Erfgoed Urk en Comité Urk Briest;
5. de heer P. Reinders, namens Stichting de Rotterdamse hoek;
6. mevrouw H.C.H. Coumou.

Hierna behandelen we inhoudelijk de ingekomen zienswijzen. Bij zienswijzen die betrekking hebben op het inpassingsplan wordt volstaan met een verwijzing naar dit plan.

A. Zienswijzen met betrekking tot aantal, locatie, positionering en omvang van de windturbines (1, 2, 3, 4, 5, 6).

Deze aspecten komen aan de orde in het inpassingsplan.

B. Zienswijzen met betrekking tot te weinig aandacht voor cultuurhistorie en landschappelijke waarden (2, 3, 4)

Cultuurhistorie en aanwezige landschappelijke waarden komen vooral in het inpassingsplan aan de orde.

Binnen de (beperkte) mogelijkheden, die het welstandsbeleid biedt, vormen met name de landschappelijke aspecten structuur en rust de onderbouwing van de voorgestelde welstandscriteria.

C. Zienswijzen die verwijzen naar het huidige welstandsbeleidsplan (2, 3).

Zoals in de inleiding aangegeven bevat het huidige plan onvoldoende of geen toetsingskader voor welstand met betrekking tot de geplande windturbines. Hier kan dan ook niet op worden teruggegrepen voor wat betreft welstand voor de geplande windturbines.

D. Dat het Kernteam Windenergie Noordoostpolder instemt met het voorgestelde beleid, vormt geen argument (2).

Deze passage is enkel in de adviesnota opgenomen, niet in de welstandscriteria, om aan te geven dat Rijk, provincie Flevoland en initiatiefnemers, die naast de gemeente zijn vertegenwoordigd in het Kernteam, kunnen instemmen met het voorgestelde beleid.

E. De welstandscriteria worden niet onderbouwd (2)

De criteria worden wel onderbouwd, namelijk in de adviesnota onder argument 1b. De criteria zijn met name bedoeld om aandacht te schenken aan de landschappelijke aspecten structuur en ruimte.

F. Er zijn geen voorwaarden opgenomen die het mogelijk maken te beoordelen of de windmolens in strijd zijn met redelijke eisen van welstand (2)

Naar onze mening bieden de voorgestelde welstandscriteria deze mogelijkheid wel. Bovendien moet bedacht worden dat met betrekking tot windturbines en hun redelijk vaststaande uiterlijke verschijningsvorm (mast, gondel, 3 wieken) er weinig welstandseisen gesteld kunnen c.q. hoeven worden.

G. Verschijningsvorm windturbines moet neutraal zijn. Geen meerwaarde door het opnemen van voorwaarden met betrekking tot het toepassing van kleur of kunstuitingen (2, 3, 6)

Naar onze mening bieden deze voorwaarden wel een meerwaarde doordat kleur en kunstuitingen eenheid en structuur van de parken versterken. In het kader van de welstandstoetsing wordt er op toegezien, dat een passende kleurstelling wordt toegepast.

H. Beleidsafstemming met de gemeente Lemsterland mist (2)

De gemeente Lemsterland is eveneens in de gelegenheid gesteld te reageren op het voorgestelde beleid. Bovendien heeft het welstandsbeleid betrekking op het grondgebied van Noordoostpolder.

I. Het welstandsbeleid zorgt er voor dat unieke landschappelijke kenmerken van met name IJsselmeer en Urk verdwijnen. Daarnaast draagt het welstandsbeleid niet bij aan 'structuur' en 'rust'. (4, 5, 6)

Vertrekpunt voor het voorgestelde welstandsbeleid vormt de situatie dat er windturbines komen in het IJsselmeer en op de dijken, ruimtelijk mogelijk gemaakt door het inpassingsplan. Uitgaande van die situatie is vervolgens gekeken op welke wijze welstand kan bijdragen aan met name de landschappelijke kenmerken rust en structuur. Dat het voorgestelde welstandsbeleid daar aan bijdraagt staat naar onze mening niet ter discussie. Niet vaststellen van specifiek welstandbeleid voor de windturbines zou er bijvoorbeeld toe kunnen leiden dat de draairichting van de wieken per park verschilt, kleurstellingen van de windturbines niet op elkaar zijn afgestemd, en de turbines niet op gelijke afstand van elkaar worden geplaatst. Daarmee ontstaat een onrustiger en ongestructureerder beeld, dan wanneer de parken worden uitgevoerd conform het welstandsbeleid.

J. Het welstandsbeleid gaat niet in op het belangrijke landschappelijke kenmerk 'openheid' (4, 5).

Op grond van de Woningwet beperkt welstand zich tot de buitenkant van een bouwwerk, en de onderlinge situering van bouwwerken. 'Openheid' is een aspect waar met name in het kader van de ruimtelijke planvorming, in dit geval het inpassingsplan, nader op wordt ingegaan.

K. Hoe groter de openbare betekenis van een bouwwerk of omgeving, hoe hoger de eisen moeten zijn aan het bouwwerk (6).

Juist vanwege de grote betekenis van de windturbines voor de omgeving is het welstandsbeleid opgesteld. Zoals eerder opgemerkt (zie F.) moet echter wel bedacht worden dat de mogelijkheden in het kader van welstand beperkt zijn.

L. Het beleidsplan is afgestemd op eigen wensen en belangen, en besteed geen aandacht aan de gevolgen voor de (locale) leefomgeving (6)

Het welstandsbeleid is afgestemd op het beleid van betrokken overheden dat er windturbineparken langs de dijken van Noordoostpolder komen. De afweging van de verschillende belangen vindt plaats in het kader van de ruimtelijke planvorming, het inpassingsplan.

De leefomgeving vormt daarin een belangrijk aandachtspunt. Het Milieueffectrapport, dat onder andere voor het inpassingsplan wordt opgesteld, beschrijft uitgebreid de effecten op de leefomgeving. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar milieueffecten, maar ook economische effecten en effecten op recreatie komen aan de orde.

M. De gemeente Noordoostpolder heeft wel bezwaar tegen de komst van windturbines bij de Weerribben (6).

De gemeente heeft bezwaar tegen deze locatie omdat ze niet overeenstemt met het gemeentelijk beleid dat windturbineparken gekoppeld moeten zijn aan grootschalige landschappelijke elementen.